

OMLADINSKA PRUGA

BROJ 25

... Naše radne akcije spajale su intelektualnu i radničku omladinu, omladinu raznih nacionalnosti, stvarajući od nje monolitnu cjelinu, izrasle su mase ljudi koje su, za tim, odlazile na razne stručne poslove. Ako je rad omladine i bio nešto skuplji, ne treba zaboravljati na to da se nešto mora potrošiti i na izgradnju čovjeka. Čovjek nešto vrijedi, a kod nas treba da najviše vrijedi...

REKLI SU O OMLADINSKOJ
RADNOJ AKCIJI

RIJEKA RADNOG ZANOSA

Bogić Bogićević, komandant
naselja u Doboju

Potekla je iz bistrog izvora revolucije, epopeja dobrovoljnog omladinskog rada narasla je u ogromnu rijeku radnog zanosa. I za svaki rođendan Republike mladi su joj darovali pregršt svojih velikih darova prve nove pruge, fabrike, izvore svjetlosti, auto-puteve i mnoge druge objekte.

Uporedo s razvojem društva i političkog i ekonomskog sistema i sa transformacijom omladinske organizacije mijenjala je i akcija svoju fizionomiju. Već 1959. godine brigadirima se daje veće pravo u odlučivanju i organizaciji brigadinskog života da bi se posljednjih godina samoupravno pravo za vrijeme boravka na akciji u potpunosti izjednačilo s pravima radnih ljudi u udruženom radu. Brigadir je stavljen u poziciju onog koji neposredno odlučuje o svim bitnim pitanjima života i rada na akciji.

I sa današnjih akcija vraćaju se prekaljeni i osposobljeni graditelji, idejno zreli, stručno osposobljeni, sa crvenim partijskim knjižicama.

Prva smjena finišira — istovar šljunka kod Doboja

НА ЗАЈЕДНИЧКОМ ПОСЛУ

Сви прионули у раду

Да омладина, бригадири и бригадирне не раде, пруга не би била завршена ни за двије-три године
♦ Грађевинска оператива комплетирана

ДОВОЈ, 24. АПРИЛА — Осим три хиљаде младића и дјевојака који су у првој смјени на изградњи другог колосијека пруге од Добоја до Зенице, на траси свакодневно раде и бројне екипе стручњака и радника грађевинске оперативе — извођача радова на појединим дијеловима овог великог градилишта.

За осам мјесеци изградити пругу у дужини од око 87 километара, потпуно савремену, и поред ње подићи пратеће објекте, касније измјештати постојећи колосијек на појединим мјестима, те тамо гдје то буде потребно мијењати и ток ријеке Босне, све то ни највећи оптимисти у почетку нису могли замислити.

Да око 24 хиљаде младих, колико ће радити други колосијек пруге, не учествује у извођењу радова, онда би пруга могла да буде готова

тек за двије — три године. А дотле би наша привреда губила, дотле бисмо се мучили са овим уским грлом, улагали значајна средства која се не могу вратити.

Извођачи радова прионули су на посао. Међу њима сарајевски ЖГП, има највећи дио. Чак око 45 одсто радова он изводи. Ту су и ГП »Босна«, ГП »Пут«, »Добој-путеви«, »Дунав-Тиса-Дунав«, Радна организација за водопривреду »Босна-Дрина« из Сарајева, ЕЛПОС, те неколико основних организација удруженог рада ЖТП-а.

— Истина, неке дионице нису биле »нападнуте« све до неки дан. Заправо нису биле уговорене са извођачима — кажу нам Карло Лукић, директор Дирекције за изградњу другог колосијека и технички директор Дирекције Цемаил Чизмић.

По свему судећи, неки извођачи којима су понуђени радови бојали су се рокова.

Командант Акције »Шамац — Сарајево« Филип Вуковић рекао је једном непосредно пред почетак акције:

— Омладина се не боји рокова, омладина је дала своје обећање и сигурно је да ће га испунити. А нека грађевинска оператива уради свој дио посла и нека обезбједи довољно посла младима, па ће пруга заиста бити готова како смо обећали — Републици за њезин рођендан.

Прије три дана, уговорен је и преостали дио трасе између Брадића и Маглаја, а радове на овом дијелу, како смо сазнали у Дирекцији за изградњу другог колосијека изводиће »Приморје« из Ајдовштине.

Битку, дакле, сада заједнички бију омладинци, бригадири и бригадирне, и радници, и стручњаци — градитељи пруге од Добоја до Зенице. А та дионица није нимало лака. Поређења ради ево и једног податка: На траси треба насуте око 260 хиљада кубних метара туцаника. Композиција која би то довукла била би четири пута дужа од постојеће трасе. Испод трачница треба да се положи око 158 хиљада прагова, приликом изградње другог колосијека реконструисаће се и изградити седам станица, подићи исто толико мостова са укупном дужином од око 1.060 метара, ископати око 3.820 метара дужине тунела, изградити подвожњаке и надвожњаке и пружити трачнице којима ће се кретати возови брзином од око 100 километара на сат.

Р. ЖИВКОВИЋ

OMLADINSKA PRUGA

BROJ 25

REKLI SU O OMLADINSKOJ
RADNOJ AKCIJI

RIJEKA RADNOG ZANOSA

Bogić Bogićević, komandant
naselja u Doboju

Potekla je iz bistrog izvora revolucije, epopeja dobrovoljnog omladinskog rada narasla je u ogromnu rijeku radnog zanosa. I za svaki rođendan Republike mladi su joj darovali pregršt svoje velikih darova prve nove pruge, fabrike, izvore svjetlosti, auto-puteve i mnoge druge objekte.

Uporedo s razvojem društva i političkog i ekonomskog sistema i sa transformacijom omladinske organizacije mijenjala je i akcija svoju fizionomiju. Već 1959. godine brigadirima se daje veće pravo u odlučivanju i organizaciji brigadinskog života da bi se posljednjih godina samoupravno pravo za vrijeme boravka na akciji u potpunosti izjednačilo s pravima radnih ljudi u udruženom radu. Brigadir je stavljen u poziciju onog koji neposredno odlučuje o svim bitnim pitanjima života i rada na akciji.

I sa današnjih akcija vraćaju se prekaljeni i osposobljeni graditelji, idejno zreli, stručno osposobljeni, sa crvenim partijskim knjižicama.

Prva smjena finiše — istovar šljunka kod Doboja

НА ЗАЈЕДНИЧКОМ ПОСЛУ

Сви прионули у раду

Да омладина, бригадири и бригадирке не раде, пруга не би била завршена ни за двије-три године
♦ Грађевинска оператива комплетирана

ДОБОЈ, 24. АПРИЛА — Осим три хиљаде младих и дјевојака који су у првој смјени на изградњу другог колосијека пруге од Добоја до Зенице, на траси свакодневно раде и бројне екипе стручњака и радника грађевинске оперативе — извођача радова на појединим дијеловима овог великог градилишта.

За осам мјесеци изградити пругу у дужини од око 87 километара, потпуно савремену, и поред ње подићи пратеће објекте, касније измјештати постојећи колосијек на појединим мјестима, те тамо гдје то буде потребно мијењати и ток ријеке Босне, све то ни највећи оптимисти у почетку нису могли замислити.

Да око 24 хиљаде младих, колико ће радити други колосијек пруге, не учествује у извођењу радова, онда би пруга могла да буде готова

тек за двије — три године. А дотле би наша привреда губила, дотле бисмо се мучили са овим уским грлом, улагали значајна средства која се не могу вратити.

Извођачи радова прионули су на посао. Међу њима сарајевски ЖТП, има највећи дио. Чак око 45 одсто радова он изводи. Ту су и ГП «Босна», ГП «Пут», «Добој-путеви», «Дунав-Тиса-Дунав», Радна организација за водопривреду «Босна-Дрина» из Сарајева, ЕЛПОС, те неколико основних организација удруженог рада ЖТП-а.

— Истина, неке дионице нису биле «нападнуте» све до неки дан. Заправо нису биле уговорене са извођачима — кажу нам Карло Лукић, директор Дирекције за изградњу другог колосијека и технички директор Дирекције Цемаил Чизмић.

По свему судећи, неки извођачи којима су понуђени радови бојали су се рокова.

Командант Акције «Шамац — Сарајево» Филип Вуковић рекао је једном непосредно пред почетак акције:

— Омладина се не боји рокова, омладина је дала своје обећање и сигурно је да ће га испунити. А нека грађевинска оператива уради свој дио посла и нека обезбједи довољно посла младима, па ће пруга заиста бити готова како смо обећали — Републици за њезин рођендан.

Прије три дана, уговорен је и преостали дио трасе између Брадића и Маглаја, а радове на овом дијелу, како смо сазнали у Дирекцији за изградњу другог колосијека изводиће «Приморје» из Ајдовштине.

Битку, дакле, сада заједнички бију омладинци, бригадири и бригадирке, и радници, и стручњаци — градитељи пруге од Добоја до Зенице. А та дионица није нимало лака. Поређења ради свој и једног податка: На траси треба насуте око 260 хиљада кубних метара туцаника. Композиција која би то довукла била би четири пута дужа од постојеће трасе. Испод трачница треба да се положи око 158 хиљада прагова, приликом изградње другог колосијека реконструисаће се и изградити седам станица, подићи исто толико мостова са укупном дужином од око 1.060 метара, ископати око 3.820 метара дужине тунела, изградити подвожњаке и надвожњаке и пружити трачнице којима ће се кретати возови брзином од око 100 километара на сат.

Р. ЖИВКОВИЋ

U ČAST KONGRESA

Udarni dan

ŽEPČE, 24. APRILA — Početak Osmog kongresa SK Hrvatske i Sedmog kongresa SK Crne Gore na svečan način obilježili su i brigadiri Omladinskog naselja Žepče. Napravili su specijalne brojeve zidnih novina koje su uradili brigadiri ORB »Džemal Bijedić« iz Zagreba i ORB »Sedma omladinska« iz Crne Gore. I u brigadnim biltenima, radio-emisijama koje su također pripremili brigadisti na prigodan način obilježen je početak ovih skupova komunista.

Štabovi brigada »Sedme omladinske« i »Džemal Bijedić« juče su u čast početka kongresa priredili i mali prijem. Sa onim što je u SR Hrvatskoj postignuto između dva kongresa prisutne je upoznao Alija Hadžić, komandant brigade iz Zagreba. Na sličan način Hamdo Kočan, komandant Crnogorske brigade, govorio je prisutnim o tome šta je u Crnoj Gori ostvareno između Šestog i Sedmog kongresa SK.

U čast Kongresa ORB »Džemal Bijedić« iz Zagreba i ORB »Sedma omladinska« iz Crne Gore, priredili su sinoć zajedničko brigadirsko veče, a ove brigade jučerašnji dan na trasi proglasile su interno udarnim.

A. N.

PETNAESTOGODIŠNJAK NA AKCIJI

Šalajko boji ogradu

Saša Subačev iz Titograda najmlađi je brigadir u Žepču

Petnaestogodišnji Saša Subačev iz Titograda, brigadir ORB »7. omladinska« iz Crne Gore, najmlađi je brigadir u Naselju. Ovog simpatičnog učenika, koji je »pravo iz školske klupe« došao na radnu akciju, poznaju i vole svi brigadisti. Od milja ga zovu Šalajko.

Neki dan je Šalajko bio na pošti. Zbog prehlade, nije išao na trasu. Zatekli smo ga pred paviljonom. Bojio je ogradicu oko travnjaka. Sa njim je vršnjak Ivica Bulajić, učenik iz Žepča. Njih dvojica prvi put su se sreli prije nekoliko dana, ovdje u Naselju. Sprijateljili su se i od tada su, kad god im to prilike dozvoljavaju — zajedno. Prije i poslije časova u školi Ivica obavezno svrati u Naselje kod svog druga. Jedan od znakova ovog prijateljstva je i ambler ORB »7. omladinska«, koji Ivica nosi na školskoj uniformi.

— Zar nisi bolestan? — pitamo Šalajka.

— Jesam, ali dosadno mi je da ležim, i posla ima — važno odgovara Šalajko i nekako ispod oka gleda na svog prijatelja.

A ovaj čeznutljivo prati svaki Šalajkov pokret. I lijepo se vidi i sam bi se rado prihvatio četkice i boje. Ali, ne može, mora u školu. I zato svaki čas pogleda na sat, sve do 5 minuta do dva, kada kreće u školu. Ali prije nego što se trčeći uputi prema školi, uspije da se pohvali:

— I ja sam se prijavio na akciju, u Doboju, valjda će me primiti...

— A što te ne bi primili, kako su mene? — zapitkuje Šalajko.

— Ako budem dobro učio i uspješno završim razred, primiće me, a ako ne budem... — ne dovrši misao Ivica, pa otrča u školu.

Pozdravlja te Zorica

... Rođen sam u znaku lava, a radim ko vo...

... Kad bi se komandant hvatao za kramp kao za glavu, i naša bi brigada bila pet puta udarna...

... Odlomak iz pisma koje je dobio jedan brigadir: »Ne diraj ništa sem kolica, pozdravlja te tvoja Zorica«.

... Jutros je spavaone očistio Boro, ne dobrovoljno — nego što je mor'o.

Dedo Hošić iz ORB »Prvi kongres USAOJ-a« oprobao je snagu s drugom

KULTURNO-ZABAVNI ŽIVOT NASELJA U DOBOJU

»Zabušantov« kraj

Bila je u stvari jedna od nekoliko zabavnih tačaka iz programa koji su izveli članovi ORB »Đorđe Zličić Ciga« iz Novog Sada

Brigadirski program

DOBOJ, 24. APRILA — Brigadirsko veče sinoć su u naselju pripremili članovi ORB »Alija Alijagić« iz Bijeljine. U programu je učestvovalo i oko 100 gostiju; članovi orkestra, hora i recitatorske sekcije OS »Mirko Filipović« iz Bijeljine, te KUD »Semberija« iz ovog grada i KUD »Mitar Mišić« iz Balatuna.

Na ljetnoj pozornici revolucionarne pjesme su izveli brigadiri Siniša Kajmaković i Šefik Bogdanović, a vlastitu pjesmu »Zaživjela srce akcije«, dva dana ranije napisanu, govorila je brigadirka Amra Uzunčić.

U znak 62. godišnjice od rođenja Ive Lole Ribara sinoć je brigadir Đorđe Miljanović pročitao jedno od posljednjih pisama koje je pokojni Lola napisao svom ocu. »Gostoljubive Dobojljice« je naziv skeča koji su izveli Željko Nuić i njegov drug iz brigade.

U programu su potom učestvovali Enver Dušić, Milica Tešić, Selma Burek i grupa brigadira. Gosti su se predstavili izvođenjem horskih pjesama, sletom narodnih igara iz Banata i Semberije.

R. Z.

DOBOJ, APRILA — »Posmrtna povorka« kre nula je sinoć ispred barake brigadira ORB »Đorđe Zličić Ciga« iz Novog Sada. Na čelu povorke je mladić sa kablom u rukama na kojoj je pisalo da je to taj i taj zabušant, a za njim je drugi koji nosi čuturicu (zabušantu je ime Čuturica) pa potom nosilac jastučeta sa »odlikovanjima« — praznom konzervom, čašom od jogurta, sirom »buc« i još kojekakvim drugim »odlikovanjima«. Iza njih zabušant leži u »mrtvačkom sanduku« napravljenom za ovu priliku, okovanom i ofarbanom. U njemu je čutura, Miroslav Samardžić, prekriven bijelim čaršavom. Posmrtna povorka prolazi kroz cijelo brigadirsko naselje u Doboju. Zaustavlja se pred barakama, govori se brže: »Bio je dobar, da mu je zemlja, laka« (možda na radilištu ili na polupraznoj lopati). Na pozornici se potom spušta »mrtvački sanduk« sa zabušantom, a on ustaje iz sanduka i objašnjava kako je, eto, živ, da je zabušant i da je sve ovo samo jedna igra.

Bila je to u stvari samo jedna od nekoliko zabavnih tačaka briga-

dirskog programa koje su izveli članovi ORB »Đorđe Zličić Ciga« iz Novog Sada.

Mladi iz ove brigade predstavili su se i sa nekoliko horskih pjesama uz pratnju orkestra brigadira i brigadirki sletom revolucionarnih pjesama i recitalom poezije. Tajac je zavladao kada je na pozornicu stigao pantomničar, brigadir Stevan Mančevski.

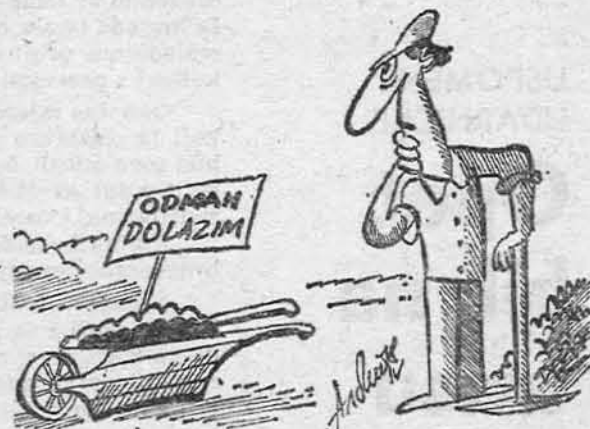
Gosti večeri bili su članovi Dramskog studija Kulturnog centra mladih »Sonja Marinković« iz Novog Sada. R. Z.

UKRATKO
IZ DOBOJA

Uručene diplome

DOBOJ, APRILA — Oko 600 stotina mladića i djevojaka iz Vršca posjetili su brigadirsko naselje u Doboju. Oni su u stvari polaznici različitih oblika (škola, kurseva i seminara) i ideološko-političkog i marksističkog obrazovanja i osposobljavanja. Njima su ovdje u brigadirskom naselju uručene diplome, a uručili su ih brigadiri i brigadirke iz svih osam omladinskih radnih brigada.

(Karikatura: Albert Imširović)

BEZ RIJEČI

ПРУГА НАШЕ МЛАДОСТИ (2)

Легенда једног времена

Тита је све интересовало, обишао је шаторе у којима су спавали бригадири како би видео гдје бораве ти млади људи којима се диве цијели свијет

Година је 1947, бригаде су стално стизале на пругу

Тај дивни незаборавни јесењи дан био је испуњен радошћу.

— Тито је међу нама — ширила се вијест и као набујала ријека одлазила дуж трасе.

А Тито није желио да губи вријеме. Дошао је младима у поход и зато је желио да што прије и буде с њима, да са том омладином којој се диве читав свијет, подијели тренутке радости.

За њега је била припремљена дресина која је убрзо клопарала по новим трачницама што су их поставиле руке младих градитеља.

Сусрет са Словенцима

Будућа станица Буковица. Дресина се овдје зауставила за тренутак. Тито је разгледао изградњу станичне зграде што је било дјело младих бригадира љубљанске бригаде »Иван Цанкар«.

Било је лако доћи. Али одавде је било тешко отићи. Млади Словенци и Словенке нису тако лако пуштали свог драгог госта. Жељели су да све види. Прво су му показали шта и како раде, а онда су га позвали да посјети и њихов радни логор.

А какво је тек тада настало одушевљење. Била је то ерупција младалачке радости и љу-

бави према човјеку којем су се дивили.

Тито је све интересовало. Обишао је шаторе у којима су спавали бригадисти како би видео гдје и како живе ти млади људи због чијих је подвига и он био поносан и пресретан.

Дошло је вријеме за растајак. Тито је са пратњом кренуо, али тада се десило нешто непредвиђено. Љубљанчани су му препријечили пут. Они нису жељели да се растају док им нешто не каже. А Тито, и сам узбуђен и понесен оним што је видео и доживио већ на првом кораку на овом великом градилишту, обратио се окупљеним бригадирима са неколико топлих ријечи, одајући притом признање херојској омладини Југославије, градитељима Омладинске пруге.

Поздрав Далматинаца

Дуж читаве трасе све бригаде су тог дана биле на својим градилиштима. Нико није желио да пропусти тај тренутак. Чак и они болесни који су имали поштеду излазили су на насипе да поздраве човјека којег су тако жељно очекивали.

Дресина је клизила новом пругом, а хиљаде руку су се дизале у знак поздрава.

У Бијелој, осим омладинаца пиротске бригаде, дочеку су присуствовали и сељаци околних села.

На VII дионици Тито је разговарао са бригадирима далматинске бригаде. Овдје су га опколили са свих страна, а он их питао очински како живе, како раде, како им је.

Тито је примијетио да има доста младих бригадира, чак пионира.

— Да, има их премладах — одговорише руководиоци дионице. Једноставно, крију године. Кажу да су навршили 15 или 16 година, а сигурно немају више од 14. Али, већ када су стигли овамо, нико није имао срца да их врати.

Титу је пришао и Томаш Марин. Родом је из Новом Села са Брача. Са 53 године дјеловао је веома чило.

Тито се руковао с њим, а Брачанин му тада рече:

— Друже маршале, ја сам најстарији ударник на прузи.

— Ви сте, како видим, најстарији омладинац — одговорио му је Тито са осмијехом.

(Наставља се)

Миленко ПАЈИЋ

USPOMENE
UDARNIČKE

Opet
bih na
trasu

Pedeset i tri godine nalaze se u još vitalnom tijelu Voje Cvetkovića, a trideset godina je prošlo od onog vremena kada je ovaj čovjek, kao komandant omladinske radne brigade »Milenko Grković Crni« iz Zaječara, a kasnije kao rukovodilac nekoliko kurseva u brigadi i naselju, boravio na izgradnji pruge Samac — Sarajevo 1947. godine. Vojo, koga danas u Gračanici popularno zovu »Čaka«, već duži niz godina živi i radi u ovom gradu u koji je prvi put došao one godine kada je počela izgradnja pruge.

— Naša brigada radila je na 15. diionici III sekcije — kaže nam Vojo — a to je danas mjesto gdje se nalazi zgrada željezničke stanice Doboj Novi u neposrednoj blizini naselja omladinskih radnih brigada. Mi smo bili smješteni na području današnjeg naselja Lipac na jednoj visoravni.

— Šta je posebno odlikovalo život i rad brigada u to vrijeme? — pitali smo Voju.

— Vrijeme na radnoj akciji bilo je ispunjeno do kraja radom koji je upotpunjavao veoma razvijen kulturno-prosvjetni život. Sekcije kao što su horska, dramska, novinarska, i druge imale su pune ruke posla. Slobodno vrijeme je bilo ispunjeno aktivnostima u sekcijama, jer je naša brigada imala oko 40 učitelja koji su zajedno sa seoskom i radničkom omladinom prolivali znoj na trasi, a poslije toga zajednički radili u kulturi i prosvjeti u naselju.

Oko dva mjeseca Vojo Cvetković rukovodio je kursom za knjigovođe koji je obučavao polaznike za knjigovodstvene poslove. Svi su oni nakon toga sticali odgovarajuće diplome i zapošljavali se. Sa radne akcije gotovo svi su otišli sa nekom od diploma i našli posao u tvornicama, zadugama, kancelarijama.

Vojina brigada bila je dva puta udarna, a pohvaljena je zbog dobrog organizovanja kulturno-prosvjetnog rada.

Vojislav Cvetković danas radi u Ranoj organizaciji »Građevinar« kao šef službe za plan i analize. Poslovi ga sprečavaju da se ponovo nađe na trasi, ali u njemu kao vatra gori želja da dode, da oživi udarničke dane, da prepozna nekog od onih koji su tih slavni akcijaških dana bili zajedno s njim.

M. IMŠIROVIĆ

Iz pisma koje je svojoj majci uputio brigadir Dž. Pandurević, ORB »Igmanski marš« sa Ilidže

Ustajemo rano, mnogo rano

Draga mama, prošla je prva dekada moje prve radne akcije. Naša brigada nije prošla sjajno, zauzeli smo šesto mjesto. Nismo slabo radili, nego su drugi radili još bolje i više. Svi hoće da budu najbolji, da proslave sebe i brigadu. Sjećaš se, kada sam polazio na akciju, brinula si se: kakav će biti smještaj, hoće li hrana biti dobra, da se ne razbolim povrijedim i sve drugo. Mogu ti reći da je za sada sve u redu, a sigurno će tako ostati i do kraja. Jedini problem mi je ustajanje u četiri ujutro. Ali i na to sam se navikao. Gledam

drugarice i drugove oko sebe, svi ustaju bez problema, pa me sramota da ja zabušavam. Inače, ovdje sam upoznao mnogo drugova i drugarica iz cijele Jugoslavije. Hvarani, koji su u našoj brigadi, izvršni su drugovi. Već sada se do govaramo za susret na nekoj sljedećoj radnoj akciji.

Draga mama, gotovo svaki dan se sjetim tafi njih priča o radnim akcijama, o prvom žulju, smijehu »bez razloga« u spavaonicama, o želji da se uradi što više i bolje. Mogu ti reći da i mi ovdje odlično radimo. Norme prebacujemo i po dva-tri puta...